

Ingeniører i VA-bransjen – Er vi på veg mot krise?

Dette nummer av VANN inneholder en artikkel med prognoser for rekruttering til VA-bransjen. Den kaller til ettertanke. Høsten 2006 finnes det ikke lenger tilbud om VA-utdanning ved de norske høyskolenes ingeniøruddannelser. VA-faget er nå emne eller del av flere emner under studieprogrammer til bachelor i ingeniørfag bygg eller ingeniørfag energi og miljø eller tilsvarende. Samlet omfang er sjelden mer enn 10 studiepoeng. Ti studiepoeng tilsvarer 1/6 studieår. Vi vil tro at mange ferske ingeniører vil søke seg til andre ”byggningsfag” enn VA-faget når den faglige ballasten for å ta fatt på transportsystemer, renseanlegg og andre sentrale deler i en VA-ingeniørs hverdag er på dette nivået.

Prognosene som legges frem av Lindholm og Moen viser at antallet ingeniører i VA-bransjen vil bli redusert raskt etter 2010 med dagens rekrutteringstakt. Med ett frafall på grunn av pensjonering i tillegg til et generelt frafall på 1% av andre årsaker og en tilførsel til VA-bransjen av 10 nye ingeniører pr år får vi en halvering av det totale antallet VA-ingeniører frem mot 2030. For å balansere dagens nivå viser prognosene videre at det vil være behov for drøyt 50 VA-ingeniører (sivilingeniører og høyskoleingeniører) per år kun for å balansere pensjonsavgangen. Hvis man også skal kompensere for et årlig frafall fra bransjen i tillegg må rekrutteringen øke til ca 70 per år for å opprettholde dagens antall VA-ingeniører. Disse tallene skal sammenlignes med at det i dag utdannes få VA-ingeniører. Lindholm og Moen har estimert at kanskje ca 30 studenter årlig vil velge VA-faget etter endt studium. Prognoser er ikke mer enn prognoser. Fremtiden har mange muligheter i seg. Men i 2006 styrer vi altså mot få kvalifiserte nyutdannede og et behov som er langt større enn hva som reelt går ut av utdanningsinstitusjonene til VA-faget hvert år. Dette kaller til aksjon.

I kommunene ser det enda mørkere ut om vi skal tro tallene som presenteres. Mange VA-ingeniører som i dag arbeider i kommunene er født mellom 1945 og 1950, dvs et de har ca 10 år igjen til sin pensjonsalder. Tilgangen på nye unge medarbeidere er lav og kan ikke erstatte disse. Samtidig vet vi fra avisoppslag rundt om at mange kommuner har problemer med å holde på sine ingeniører i dagens arbeidsmarked. Etterspørselen etter kvalifiserte ingeniører er stor og lønnsbetingelsene gode for de som tar nye utfordringer.

Studentenes interesser bestemmer tilbudet. Er det få søkere kuttes tilbudet. Høgskolene må ”produsere” studiepoeng for å sikre sin finansiering. Fremtidige studenter blir slik også en viktig målgruppe for VA-bransjen. Nøkkelen er å få

opp etterspørselen på utdanningsplasser innenfor VA-faget og å snu dagens negative spiral. Her ligger det utfordringer og muligheter. Vann og miljø fenger unge mennesker. Utfordringen er å kanalisere denne interessen hos unge i videre studier på universitet og høyskole. Et bidrag til dette er VA-bransjens initiativ til Juniorvannprisen som retter seg til elever i ungdomsskoler og videregående skoler. Både i forrige og dette nummer av VANN har vi tatt inn bidragene til finalistene til årets Juniorvannpris. Her er det mye potensiell entusiasme å ta tak i.

NORSK VANNFORENING